

Is le meaisínáistriúchán [Nasc] a gineadh aistriúchán an leathanaigh seo. Is féidir earráidí a bheith i meaisínáistriúcháin a d'fhéadfadh soiléireacht agus cruinneas a laghdú; ní ghlacann an tOmbudsman aon dliteanas i leith aon neamhréireachtaí. Chun an fhaisnéis is iontaofa agus an deimhneacht dhlíthiúil a fháil, féach ar an leagan foinseach i Béarla atá nasctha thuas. Chun tuilleadh eolais a fháil féach ar ár [mbeartas teanga agus aistriúcháin \[Nasc\]](#).

Cinneadh sa chomhfhiosrúchán i gcásanna 1337/2017/EA agus 1338/2017/EA maidir le rochtain ag iarrthóirí a bhfuil lagú radhairc orthu ar nósanna imeachta roghnúcháin chun státseirbhísigh AE a earcú, arna n-eagrú ag an Oifig Eorpach um Roghnú Foirne

Cinneadh

Cás 1338/2017/EA - Tosaithe an 14/03/2018 - Moladh faoi 14/12/2018 - Cinneadh an 03/06/2019 - Na hinstitiúidí lena mbaineann An Oifig Eorpach um Roghnú Foirne (Cásanna inar aimsíodh míriarachán) | An Oifig Eorpach um Roghnú Foirne (Moladh arna gcomhaontú ag an institiúid) |

Cás 1337/2017/EA - Tosaithe an 14/03/2018 - Moladh faoi 14/12/2018 - Cinneadh an 03/06/2019 - Na hinstitiúidí lena mbaineann An Oifig Eorpach um Roghnú Foirne (Cásanna inar aimsíodh míriarachán) | An Oifig Eorpach um Roghnú Foirne (Moladh arna gcomhaontú ag an institiúid) |

Bhain an cás le dhá ghearán ó iarrthóirí a bhfuil lagú radhairc orthu agus a ghlac páirt i nósanna imeachta roghnúcháin chun státseirbhísigh AE a earcú, arna n-eagrú ag an Oifig Eorpach um Roghnú Foirne (EPSO). Bhí deacrachtaí ag na gearánaigh leis na foirmeacha iarratais ar líne, foirmeacha nach raibh inrochtana go hiomlán do dhaoine a bhí ag úsáid 'léitheoirí scáileáin'. Mheas na gearánaigh freisin gur theip ar EPSO freastal ar a riachtanais speisialta le linn na dtrialacha a bhí bunaithe ar an ríomhaire, toisc nach raibh siad in ann na trialacha a dhéanamh go neamhspleách.

Fuair an tOmbudsman gur drochriarachán a bhí i ngníomhartha EPSO. Mhol sí do EPSO a fhoirmeacha iarratais ar líne a dhéanamh go hiomlán inrochtana d'iarrthóirí a bhfuil lagú radhairc orthu, a luaithe is féidir. Mhol sí freisin do EPSO amlíne mhionsonraithe a leagan síos chun a áirithiú go gcuirfí teicneolaíochtaí cúnata ar fáil d'iarrthóirí le linn na dtrialacha atá bunaithe ar an ríomhaire a bhíonn ar siúl in ionaid tástálacha ar fud an domhain. Mhol sí do EPSO ar deireadh a chur in iúl go soiléir d'iarrthóirí nach bhfuil bearta áirithe chun freastal ar riachtanais speisialta, amhail teicneolaíochtaí cúnata, ar fáil faoi láthair ach amháin ag

céimeanna ar leith de nósanna imeachta roghnúcháin.

Cuireann an tOmbudsman fáilte roimh chinneadh EPSO, mar fhreagra ar a cuid moltaí, an t-eolas a chuirtear ar fáil d'iarrthóirí maidir le bearta chun freastal ar a gcuid riachtanas speisialta a thabhairt cothrom le dáta. Cuireann sí fáilte freisin roimh mholadh EPSO chun cur ar chumas iarrthóirí a bhfuil lagú radhairc orthu trialacha atá bunaithe ar an ríomhaire a dhéanamh lasmuigh den láthair, trí theicneolaíochtaí cianrochtana a úsáid. Mar sin féin, níl an tOmbudsman lánsásta leis an amlíne a mhol EPSO maidir lena fhoirm iarratais ar líne a dhéanamh go hiomlán inrochtana. Dá bhrí sin, dhún sí a fiosrúchán tríd an moladh seo a chur in iúl do EPSO arís agus chinn sí go raibh na cúrsaí eile socraithe.

Cúlra an fhiosrúcháin

1. Ghlac na gearánaigh, ar daoine lagamhairc iad, páirt i nósanna imeachta roghnúcháin a d'eagraigh an Oifig Eorpach um Roghnú Foirne (EPSO) in 2016 agus 2017. Bhí fadhbanna acu an fhoirm iarratais ar líne a úsáid — lena n-áirítear an fhoirm chun bearta a iarraidh chun freastal ar a riachtanais speisialta ('cóiríocht réasúnta' [1]) — agus leis na trialacha ar ríomhaire a rinne siad, toisc nár cuireadh san áireamh iontu riachtanais inrochtaineachta daoine lagamhairc.
2. D'ardaigh na gearánaigh na fadhbanna sin le EPSO go minic.
3. Bhí na gearánaigh míshásta leis an gcaoi ar fhreagair EPSO agus a d'iompaigh siad chuig an Ombudsman.

An fiosrúchán

4. **Le linn** an fhiosrúcháin, d'iarr an tOmbudsman ar EPSO freagra a thabhairt ar cheisteanna sonracha agus cruinniú a réachtáil le EPSO.
5. I mí na Nollag 2018, chinn an tOmbudsman gur drochriarachán a bhí i ngníomhaíochtaí EPSO agus rinne sé trí mholadh chun aghaidh a thabhairt air sin. Thug EPSO freagra ar an Ombudsman i mí an Mhárta 2019. [2]

Torthaí drochriaracháin agus moltaí an Ombudsman

6. Thug an tOmbudsman faoi deara gur tharraing na gearánaigh aird ar dtús ar a n-imní le EPSO maidir le hinrochtaineacht na foirme iarratais ar líne d'úsáideoirí léitheoirí scáileáin [3] in 2016. Ag an am sin, mhínigh EPSO go mbeadh foirm iarratais ar líne a bheadh inrochtana go hiomlán do dhaoine lagamhairc san áireamh i 'Tairseach Aistriúcháin' nua, a bhí á forbairt ag Ard-Stiúrthóireacht Faisnéisíochta an Choimisiúin Eorpaigh (AS DIGIT). Bhí an tairseach seo le

tabhairt chun críche faoi earrach na bliana 2017. Cuireadh an tionscadal ar feitheamh, áfach, i mí Mheán Fómhair 2017, agus ní raibh EPSO in ann dáta a sheoladh a shonrú. Mar thoradh air sin, bhí fadhbanna fós ag daoine faoi mhíchumas amhairc iarratas a dhéanamh ar phróisis roghnúcháin atá á reáchtáil ag EPSO. Chinn an tOmbudsman gurb ionann an mhoill sin agus drochriarachán.

7. Bhí imní ar na gearánaigh freisin, cé gur iarr siad léitheoirí scáileáin agus 'taispeáint in-athnuaite braille' [4], gur cuireadh tras-scríbhinní braille de na tástálacha agus cúntóir amharctha ar fáil dóibh ina ionad sin. Chuir an tOmbudsman i bhfáth go bhfuil sé ríthábhachtach a chur ar chumas daoine faoi mhíchumas na trialacha a dhéanamh i nós imeachta roghnúcháin go neamhspleách chun a ndínit agus a gcomhionannas a ráthú le daoine eile. Tá teicneolaíochtaí cúnta ríthábhachtach chun na críche sin. Ós rud é gur minic a bhíonn daoine lagamhairc ag brath ar theicneolaíochtaí cúnta, ba cheart do EPSO, a mhéid is féidir, na teicneolaíochtaí sin a chur ar fáil dóibh, arna iarraidh sin dóibh, nuair a bhíonn orthu na trialacha ar ríomhaire a dhéanamh i bpróisis roghnúcháin. Ní iomchuí a bheith ag súil go ndéanfaidh iarrthóirí trialacha faoi choinníollacha atá go hiomlán eachtrannach leo, toisc go bhféadfadh sé sin tionchar diúltach a imirt ar a bhfeidhmíocht. Dá bhrí sin, chinn an tOmbudsman gurb ionann cleachtas EPSO sa réimse seo agus drochriarachán.

8. Ar deireadh, thug an tOmbudsman faoi deara, cé gur cuireadh in iúl d'iarratasóirí go bhféadfadh na bearta a chuir EPSO ar fáil chun freastal ar a gcuid riachtanas a bheith éagsúil leis na bearta a iarradh, níor luaigh EPSO go sainráite nach bhfuil teicneolaíochtaí cúnta ar fáil do na trialacha ar ríomhaire nuair a dhéantar iad in ionaid tástála ar fud an domhain. Mheas an tOmbudsman gur drochriarachán a bhí san easpa faisnéise cuí sin.

9. Ar bhonn a fiosrúcháin, rinne an tOmbudsman **trí mholadh** do EPSO :

1. Ba cheart do EPSO a chinntiú go mbeidh a fhoirm iarratais ar líne le haghaidh próisis roghnúcháin i gcomhréir go hiomlán le ceanglais inrochtaineachta d'iarrthóirí lagamhairc a luaithe is féidir;

2. Ba cheart do EPSO amlíne mhionsonraithe a leagan amach chun teicneolaíochtaí cúnta a chur ar fáil d'iarrthóirí le linn na dtrialacha ar ríomhaire a bheidh ar siúl in ionaid trialacha ar fud an domhain;

3. Ba cheart do EPSO a chur in iúl go sainráite d'iarrthóirí nach bhfuil roghanna áirithe 'socrúcháin réasúnta', amhail teicneolaíochtaí cúnta, ar fáil faoi láthair ach amháin ag céimeanna sonracha de na próisis roghnúcháin.

Freagra EPSO ar mholtaí an Ombudsman agus tuairimí an ghearánaigh

An chéad mholadh: Inrochtaineacht na foirme iarratais ar

líne

10. Dúirt EPSO go bhfuil sé i mbun ionadú a dhéanamh ar an gcóras TF ‘ *Tallann* ’ atá aige faoi láthair le haghaidh próisis roghnúcháin, lena n-áirítear an fhoirm iarratais ar líne. Tá sé beartaithe go mbeidh an córas nua TF i bhfeidhm faoi dheireadh 2020. Idir an dá linn, cuirfidh EPSO cúnamh agus formáidí inrochtana den fhoirm iarratais ar fáil d’iarrthóirí, más gá. Thug EPSO dá aire freisin go ndéanann sé measúnú rialta ar inrochtaineacht a láithreáin ghréasáin agus, faoi dheireadh 2019, gur cheart go mbeadh a shuíomh gréasáin i gcomhréir le Treoirlínte 2.0, leibhéal AA [5] , maidir le hinrochtaineacht Ábhair ar an nGréasán.

11. Bhí áthas ar an ngearánach [6] a thabhairt faoi deara go bhfuil EPSO ag cur feabhas ar inrochtaineacht trí fhoirm iarratais nua ar líne agus córas nua TF le haghaidh nósanna imeachta roghnúcháin a thuar.

12. Thug an gearánach faoi deara, áfach, maidir le hinrochtaineacht shuíomh gréasáin EPSO, go molann Feadhnacht an Ghréasáin Dhomhanda (W3C) caighdeán inrochtaineachta WCAG 2.1 faoi láthair agus d’áitigh sé gur cheart do EPSO na ceanglais is déanaí a chomhlíonadh.

An dara moladh: Teicneolaíochtaí cúnta a chur ar fáil le linn na dtrialacha ar ríomhaire

13. Dúirt EPSO, mar gheall ar shrianta teicniúla agus bonneagair, nach féidir a ráthú gur féidir teicneolaíochtaí cúnta a chur ar fáil in 89 ionad tástála ar fud an domhain. Mhol sé, áfach, go gcuirfí ar chumas iarrthóirí lagamhairc trialacha ríomhairebhunaithe a dhéanamh lasmuigh den láthair trí theicneolaíocht chianrochtana (le ‘faireachán cianda’). Ar an gcaoi sin, beidh iarrthóirí lagamhairc in ann na trialacha a dhéanamh ón mbaile gan gá dóibh taisteal, agus úsáid á baint acu as an teicneolaíocht chúnta a bhfuil cur amach acu uirthi.

14. Dúirt EPSO freisin go bhfuil sé deacair an amlíne chruinn a chur in iúl chun an togra seo a chur chun feidhme, agus go gcoinneoidh sé an tOmbudsman cothrom le dáta. Idir an dá linn, leanfaidh sé de na bearta uile atá i bhfeidhm faoi láthair a thairiscint d’iarrthóirí.

15. D’aontaigh an gearánach gur féidir le trialacha ar ríomhaire trí fheitheoireacht chianda a bheith ina réiteach idéalach má tá a leithéid de chóras comhoiriúnach le teicneolaíochtaí cúnta sa bhaile.

16. Mar fhreagra ar ráiteas EPSO nach féidir amlíne bheacht a bhunú chun an córas sin a chur chun feidhme, chuir an gearánach in iúl nach féidir le daoine lagamhairc idir an dá linn brath ar theicneolaíochtaí cúnta le linn na dtrialacha ar ríomhaire. Dúirt sí nach féidir na trialacha ar ríomhaire a dhéanamh le cabhair ó chúntóir mar réiteach idéalach ó thaobh na hinrochtaineachta de.

An tríú moladh: Faisnéis d’iarrthóirí maidir le bearta chun

freastal ar riachtanais speisialta

17. Chuir EPSO in iúl don Ombudsman go ndearna sé an fhaisnéis ábhartha a nuashonrú ar a láithreán gréasáin i gcomhréir lena moladh. [7] Léigh an téacs ar an suíomh gréasáin anois:

“Tabhair do d’aire nach féidir teicneolaíocht chúnta a dhéanamh ach faoi láthair ag céim an ionaid measúnaithe sa Bhruiséil. Faoi láthair, tá EPSO ag obair ar an raon feidhme a mhéadú chun gur féidir teicneolaíocht chúnta a úsáid ag céimeanna eile den phróiseas roghnúcháin agus do chineálacha éagsúla trialacha. Idir an dá linn, leanfaimid d’anailís a dhéanamh ar do chuid riachtanas agus tabharfaimid cúnamh agus socruithe ad hoc duit ionas go mbeidh tú in ann na trialacha a dhéanamh faoi na dálaí is fearr is féidir. Is féidir gach socrú eile a dhéanamh ag céimeanna éagsúla den phróiseas roghnúcháin.”

Dúirt EPSO freisin go nuashonróidh sé an leathanach gréasáin ábhartha in 2019 chun tuilleadh eolais a thabhairt faoina bheartas comhionannais agus éagsúlachta agus chun teistiméireachtaí ó bhaill foirne atá faoi mhíchumas a roinnt. Forbróidh EPSO tuilleadh uirlisí praiticiúla amhail lámhleabhair, bróisiúir agus físeáin chun míniú níos fearr a thabhairt ar conas is féidir leo freastal ar iarrthóirí a bhfuil riachtanais speisialta acu.

18. Ba dhíol sásaimh don ghearánach gur thug EPSO an fhaisnéis ábhartha cothrom le dáta ar a shuíomh gréasáin, agus thug sé dá aire go bhfuil an nós imeachta níos trédhearcaí dá bharr.

Measúnú an Ombudsman tar éis an mholta

19. Cé gur mór ag an Ombudsman na hiarrachtaí atá á ndéanamh ag EPSO chun a fhoirm iarratais ar líne a chur i gcomhréir go hiomlán leis na riachtanais inrochtaineachta d’iarrthóirí lagamhairc, tá díomá uirthi faoin amlíne atá leagtha amach inti, eadhon deireadh 2020.

20. Ina moladh, d’áitigh an tOmbudsman ar EPSO an tsaincheist seo a réiteach a luaithis is féidir. Chuir sí in iúl gur mhol Coiste na Náisiún Aontaithe ar Chearta Daoine faoi Mhíchumas in 2015 gur cheart don Aontas na bearta is gá a dhéanamh chun cur i bhfeidhm iomlán na gcaighdeán inrochtaineachta a áirithiú ar a shuíomhanna gréasáin. [8] Thairis sin, bhí fadhbanna ag na gearánaigh ar dtús rochtain a fháil ar fhoirm iarratais ar líne EPSO in 2016. Cé go dtuigeann an tOmbudsman go raibh deacrachtaí ann an uirlis TF nua a fhorbairt, cuid acu nach bhfuil neart ag EPSO orthu, is deacair moill eile go dtí deireadh 2020 a dhlisteanú.

21. Mar a léiríonn an gearánach (féach mír 12), tá caighdeán sa réimse seo ag teacht chun cinn agus tá ionchais ag dul i méid. I bhfianaise an ráitis ó Choiste na Náisiún Aontaithe “nach eiseamláirí iad institiúidí an Aontais maidir le daoine faoi mhíchumas a fhostú” agus an moladh a rinne an tAontas “fostaíocht daoine faoi mhíchumas a mhéadú”, [9] tá sé thar a bheith tábhachtach go mbeadh rochtain iomlán ar an gcéad phointe iontrála do dhaoine aonair atá ag iarraidh oibriú do riarachán an Aontais, eadhon foirm iarratais ar líne EPSO. Dá réir sin, deimhníonn an tOmbudsman go bhfuair sí amach go raibh drochriarachán i gceist maidir le

hinrochtaineacht fhoirm iarratais ar líne EPSO agus spreagann sí EPSO dlús a chur lena chuid iarrachtaí maidir leis an bpointe seo.

22. Maidir leis an **dara moladh**, is díol sásaimh don Ombudsman an réiteach a mhol EPSO chun trialacha ar ríomhaire a thabhairt isteach trí 'faireachán cianda' d'iarrthóirí lagamhairc. Is cúis áthais di go dtéann an togra níos faide ná díreach an deis a thabhairt d'iarrthóirí na trialacha ar ríomhaire a dhéanamh go neamhspleách in ionad trialacha. Le réiteach EPSO is féidir le hiarrthóirí na trialacha a dhéanamh faoi choinníollacha a bhfuil cur amach iomlán acu orthu, mar shampla, trína ríomhaire/ríomhaire glúine féin agus an léitheoir scáileáin is rogha leo a úsáid.

23. Ina moladh, d'iarr an tOmbudsman ar EPSO amlíne mhionsonraithe a leagan amach chun teicneolaíochtaí cúnta a chur ar fáil d'iarrthóirí le linn na dtrialacha ar ríomhaire. Tá an tOmbudsman ag súil go gceapfaidh EPSO amlíne don réiteach malartach a leagann sé amach agus go bhfoilseoidh sé an fhaisnéis ábhartha ar a shuíomh gréasáin.

24. Maidir leis an **tríú moladh**, is díol sásaimh don Ombudsman go bhfuil nuashonrú déanta ag EPSO ar a shuíomh gréasáin chun iarrthóirí a chur ar an eolas faoi infhaighteacht teicneolaíochtaí cúnta. Ina theannta sin, is díol sásaimh di go bhfuil sé ar intinn ag EPSO cur leis an eolas atá ar fáil ar an leathanach gréasáin comhdheiseanna.

25. Tugann an tOmbudsman dá aire go gcuireann EPSO in *iúl d'iarrthóirí faoi láthair "go mbeidh socruithe eile indéanta ag céimeanna éagsúla den phróiseas roghnúcháin"*. Tuigean an tOmbudsman go gciallaíonn an ráiteas seo nach féidir bearta eile a dhéanamh ag **gach** céim. Más amhlaidh atá, molann sí do EPSO a bheith chomh cruinn agus is féidir san fhaisnéis a thugann sé d'iarrthóirí. Tá sé tábhachtach go mbeidh na hiarrthóirí in ann a fháil amach roimh ré cad iad na bearta atá ar fáil chun freastal ar a riachtanais le linn gach céime den phróiseas roghnúcháin.

Conclúid

Bunaithe ar a fiosrúchán, dúnann an tOmbudsman an cás seo leis an gconclúid seo a leanas:

Deimhníonn an tOmbudsman a cinneadh go raibh drochriarachán i gceist maidir lena **céad mholadh**. Ós rud é gur ghlac EPSO leis an dara agus an tríú moladh uaithi, **measann an tOmbudsman go bhfuil na saincheisteanna sin réitithe**.

Cuirfear an cinneadh sin in iúl do na gearánaigh agus do EPSO.

Emily O'Reilly

An tOmbudsman Eorpach

Strasbourg, 03/06/2019

[1] De réir an tsainmhínithe atá i gCoinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar Chearta Daoine atá faoi Mhíchumas, ciallaíonn ‘cóiríocht réasúnach’ modhnú agus coigeartuithe is gá agus is iomchuí nach bhforchuireann ualach díréireach nó míchuí, i gcás inar gá i gcás ar leith, chun a áirithiú do dhaoine faoi mhíchumas go bhfuil cearta uile an duine agus saoirsí bunúsacha á dteachtadh nó á bhfeidhmiú ar bhonn comhionann le daoine eile. Tá an Coinbhinsiún ar fáil ag an nasc seo a leanas:

<https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>
[Nasc]

[2] Tá gach doiciméad a bhaineann leis an bhfiosrúchán, lena n-áirítear litir an Ombudsman ag oscailt an fhiosrúcháin, freagra EPSO, tuarascáil an chruinnithe, moltaí an Ombudsman, agus freagra EPSO ar na moltaí le fáil ag: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/case/en/50583>
[Nasc]

[3] Is feidhmchlár bogearraí é léitheoir scáileáin a chuireann ar chumas an úsáideora “éisteacht” nó “léamh” cad a bhíonn le feiceáil de ghnáth ar scáileán lena n-áirítear an t-ábhar digiteach. Is féidir leis faisnéis a chur ar fáil d’úsáideoirí trí aschur cainte agus fuaime (is é sin téacs le caint) nó in Braille (i bhfocail eile, an t-ábhar a thras-scríobh isteach i Braille le taispeáint Braille in-athnuaite), leo féin nó i dteannta a chéile.

[4] Féach an fonóta thuas.

[5] D’fhorbair Feadhnacht an Ghréasáin Dhomhanda (W3C) na treoirínte seo in 2008, le cabhair ó dhaoine aonair agus ó eagraíochtaí ar fud an domhain. Leagtar amach iontu conas ábhar gréasáin a dhéanamh níos inrochtana do dhaoine faoi mhíchumas. Tá trí leibhéal tiomantais ann: leibhéal chomhlíontachta A, AA agus AAA.

[6] Chuir duine de na gearánaigh barúlacha faoi thuairim EPSO faoi bhráid an Ombudsman.

[7] https://epso.europa.eu/how-to-apply/equal-opportunities_en#tab-0-2 [Nasc]

[8] Barúlacha deiridh maidir le cur chun feidhme an Choinbhinsiúin ar Chearta Daoine atá faoi Mhíchumas ag AE, 2 Deireadh Fómhair 2015. Féach pointí 82-83.

[9] Barúlacha deiridh maidir le cur chun feidhme an Choinbhinsiúin ar Chearta Daoine atá faoi Mhíchumas ag AE, 2 Deireadh Fómhair 2015. Féach pointí 88-89.